

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název školy	Gymnázium Josefa Ressela, Chrudim, Olbrachtova 291
Název a číslo OP	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, CZ. 1.5, Název projektu: Inovace ve vzdělávání na Gymnáziu Chrudim, reg.č.:CZ.1.07/1.5.00/34.0249
Název šablony klíčové aktivity	III/2 Zvyšování kvality výuky prostřednictvím ICT
Tematická oblast (předmět)	Český jazyk a literatura
Název sady vzdělávacích materiálů	Literatura raného novověku.
Jméno tvůrce vzdělávací sady	Mgr. Michal Hanč
Číslo sady	III/2-2-1-16
Anotace	Materiál představuje významné představitele světové literatury období baroka – T.Tassa, P.C. de la Barcu, J. Miltona, H.J. Ch. von Grimmelshausena.
Ověřeno ve výuce: ročník, třída, dne, předmět	1. ročník, třída 1.A, dne 14.5. 2012, Český jazyk a literatura

BAROKO VE SVĚTOVÉ LITERATUŘE

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

literatura

- v souvislosti s důrazem na víru
aktualizace typických středověkých žánrů
→ legenda, duchovní píseň, epos, traktát
- častý princip alegorie
- využití obraznosti

1) Italská literatura

Torquato
Tasso
(1544 – 1595)

Torquato Tasso

- básník
- studia filosofie a rétoriky v Padově a v Bologni
- dvořan u různých šlechticů
- duševní choroba → věznění

Torquato Tasso

epos Osvobozený Jeruzalém (1575)

- nábožensko-hrdinská epos o obléhání Jeruzaléma a dobytí božího hrobu během první křížové výpravy (v čele rytíř Godfrid)
- v historickém rámci řada bitev a soubojů (mj. Lucifer x Bůh)
- epizody s vášnivými vztahy milostných dvojic (Rinaldo – Armida, Tancred – Klorinda)

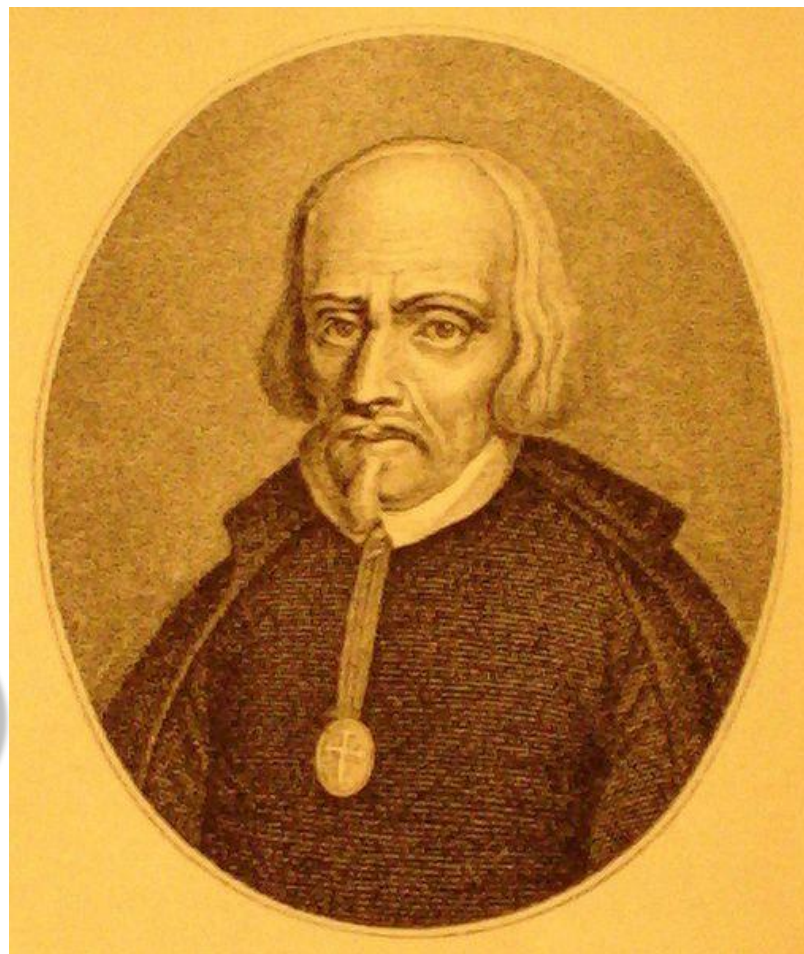
Torquato Tasso

epos Osvobozený Jeruzalém (1575)

- ve středu dění člověk plný vnitřních rozporů, víry, vášně, touhy a povinnosti (rytíř Tankred)
- dlouhá doba vzniku → autorova kritika a neustálé opravy
- čít. s. 85 – 86

2) Španělská **literatura**

**Pedro
Calderón
de la Barca
(1600 – 1681)**

Calderón de la Barca

- dramatik a básník
- několik let ve vojsku, poté králem (Filip IV.) jmenován rytířem a dvorským básníkem
- studia teologie → několik let jako kaplan
- autor více než 200 her, převážně komedií

Calderón de la Barca

drama Život je sen (1632)

- odehrává se na dvoře polského krále Basilia
- hl.p. jeho syn Sigismundo → věštba, že bude krutým despota → uvězněn ve věži
- Sigismundo nakonec zvítězí nad zlem a temnými stránkami své povahy, získá životní zkušenosti a dospěje ke křesťanskosti

Calderón de la Barca

drama Život je sen (1632)

- přesvědčení hl.p., že vše, co člověk prožívá (vláda „na zkoušku“), je jen prchavé zdání a sen
- otázky lidské existence, smyslu života, svobody → silné barokní motivy
- čít. s. 86 – 87

3) Anglická literatura

John Milton

(1608 – 1674)

John Milton

- básník
- studia na univerzitě v Cambridgi
- za anglické revoluce na straně Olivera Cromwella
- po obnovení monarchie krátce vězněn, některá jeho díla spálena
- 25 traktátů (anglicky, latinsky), zabývá se svobodou tisku, rozvody, výchovou...

John Milton

duchovní epos Ztracený ráj (1667)

- rozvrženo do 12 knih; dvě dějové roviny
 - lidská a kosmická
- v lidské příběh Adama a Evy, požití zakázaného ovoce, vyhnání z ráje
- v kosmické vzpoura Satanova vůči Bohu, Satanova porážka mesiášem
- nový básnický obraz kosmu → jeho součástí nitro člověka, srdce, rozum

John Milton

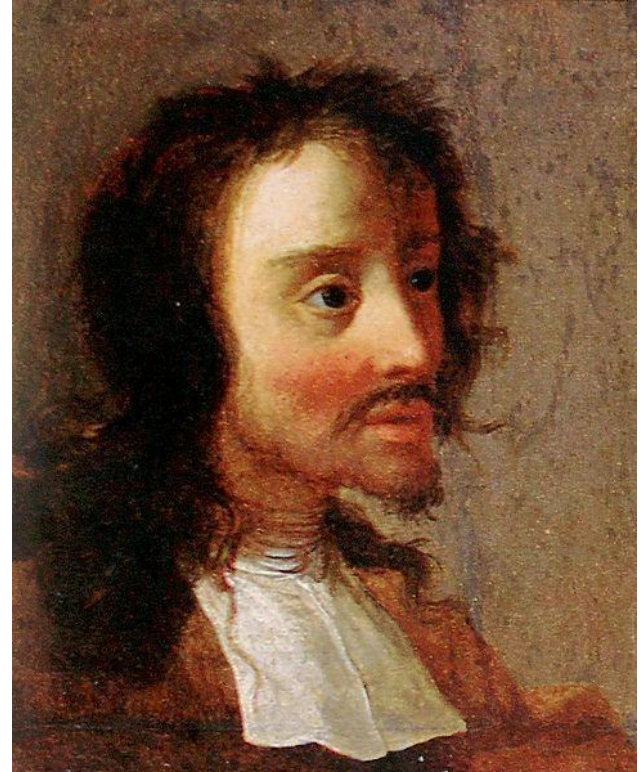
duchovní epos **Ztracený ráj** (1667)

→ blankvers

→ čít s. 87

4) Německá literatura

**Hans Jacob
Christoffel von
Grimmelshausen
(1623 – 1676)**

Grimmelshausen

- prozaik
- přímý účastník třicetileté války
- většinu děl vydal pod pseudonymy
- autor tzv. simpliciánských spisů → 10 svazků volně na sebe navazujících románů a novel

Grimmelshausen

román Dobrodružný Simplicius
Simplicissimus (1669)

- výchovná próza o dozrávání
prostoduchého chlapce; vychováván
v lese poustevníkem, pak putuje válčíci
Evropou, poznává život a jeho těžkosti →
nakonec život poustevníka
- čít. s. 88

Internetové zdroje:

Obr.1

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Torquato_Tasso.jpg

/10-05-2012-22.52/

Obr.2

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Don_Pedro_Calderon_de_la_Barca.jpg

/10-05-2012-22.55/

Obr.3

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:John_Milton_-_Project_Gutenberg_eText_13619.jpg

/10-05-2012-22.54/

Obr.4

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Hans_Jakob_Christoffel_von_Grimmelshausen.jpeg

/10-05-2012-22.53/

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Literatura:

- BALAJKA, Bohuš. *Přehledné dějiny literatury I (do devadesátých let 19. století)*. 5. vyd. Praha: Fortuna, 2001. ISBN 80-7168-717-0
- DOLEJŠÍ, Pavel. *Školní slovník světových spisovatelů*. 1. vyd. Humpolec: Pavel Dolejší, nakladatelství a vydavatelství, 2007. ISBN 978-80-86480-85-5
- PAVERA, Libor a František VŠETIČKA. *Lexikon literárních pojmů*. 1. vyd. Olomouc: Nakladatelství Olomouc s.r.o., 2002. ISBN 80-7182-124-1
- SOCHROVÁ, Marie. *Čítanka I. k literatuře v kostce*. Fragment: Havlíčkův Brod, 2006. ISBN 80-7200-973-7
- ULRICHOVÁ, Libuše. *Obsahy z děl světové literatury, I. díl*. 4. vyd. Humpolec: Pavel Dolejší, nakladatelství a vydavatelství, 2005. ISBN 80-86480-61-5

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ